

Culemborg

Aantal inwoners:
(1997) 24.100

Weglengte binnen de
gemeente:
Bibeko: 152 km.
Bubeko: 28 km.

Kenmerken:
Fijnmazig netwerk voor
langzaam verkeer;
Gemengd gebruik van de
ruimte;
Parkeren op eigen erf;
Verkeer meer gespreid dan
gebundeld;
Auto is te gast;
Nadruk op gebruiks- en
verblijfskwaliteit;
Oorspronkelijke opbouw
met een slotenverkaveling
loodrecht op de rivier
wordt gevolgd;
Raster van straten, lanen,
paden en singels waarin de
bestaande dijken, kades
en sloten een belangrijke
rol spelen.

Beschrijving plangebied

De plattegrond van Culemborg lijkt op een vlinder met vleugels van ongeveer 2 x 2 km. Het lijf van het beest, het oude centrum van de stad, ligt langs de spoordijk Utrecht - Den Bosch. De stad ligt tussen de provinciale weg N320 en de rivier de Lek geklemd.

Culemborg is klein genoeg om alles met de fiets te bereiken. De stad is niet te groot om overal zone-30 te maken.

De laatste 15 jaar zijn 2000 nieuwe huizen in de polder Goilberdingen in het westen van de stad gebouwd. De komende 15 jaar worden er nog eens ongeveer 2000 woningen in Parijsch ontworpen.

Dijken, kades en sloten

Kenmerkend voor de polder Goilberdingen en de stad is de oorspronkelijke opbouw met een slotenverkaveling loodrecht op de rivier. De oude weggetjes in de stad en de nieuwe ontsluiting lopen voornamelijk evenwijdig aan de rivier. Het is voor de hand liggend om voor de nieuwbouw een stedenbouwkundige opzet te maken evenwijdig met en loodrecht op de sloten en bestaande wegen. Zo ontstaat een raster van straten, lanen, paden en singels. De bestaande dijken, kades en sloten spelen een belangrijke rol in de planopzet.

Sobere stedenbouw

Om de in aanvang bestaande tekorten in de exploitatieopzet in de wijk te verminderen, is gekozen voor een eenvoudige planopzet.

Binnen de uitbreiding wordt aan smalle woonstraten gedacht, zo'n 3,5 meter in de doodlopende straatjes.

Parkeren gebeurt informeel opdat wanneer de auto's er niet zijn, het straatbeeld niet langer door de auto bepaald wordt (lege parkeerplaatsen). Verder worden er twee routes speciaal voor langzaam verkeer gerealiseerd, immers de kansen zijn gunstig voor een groot aandeel fietsgebruik in de vervoerwijze keuze. Binnen dorpen wordt nog relatief veel gefietst.

Wat was het probleem

Realisatie van goede bereikbaarheid in alle verkeerssoorten zonder dat verkeersleefbaarheid en -veiligheid in conflict komen.

Waarvoor is er gekozen

Het systeem kent twee ontsluitingspatronen:

fijnmazig doorgaand netwerk voor langzaam verkeer. Het zich is lang gestrekt en ruimtelijk.

Een boomstructuur voor auto's met doodlopende straten. De auto is te gast. Er zijn korte routes en korte zichtlijnen daardoor een lage snelheid. Er is een snelle afwikkeling naar de randweg.

Wat zou de traditionele oplossing zijn geweest

Oorspronkelijk zou er een grid-structuur komen met veel verkeer, maar weinig veiligheid.

Conclusie

Elke verkeerssoort krijgt zijn eigen ontsluitingskarakteristiek. Deze zijn geïntegreerd in een samenhangend stelsel. Daar waar conflictsituaties kunnen optreden, zorgt het profiel er voor dat het conflict geminimaliseerd wordt.

Bij dit plan waren er vier partijen betrokken. Van de gemeente zijn dit de afdelingen verkeer en RO, de provincie Gelderland en een adviesbureau. Vanuit de gemeente is de opdracht verstrekt en daarvoor was een goede planomschrijving nodig. Hieraan hebben beide partijen van de gemeente goed samengewerkt. Er werd een goed integratiekader gecreëerd waarbij de drie partijen, inclusief het adviesbureau tot besluiten konden komen. Verderop in liet planproces was een eerdere gezamenlijke gedachtevorming met de provincie wel gewenst geweest.

Al met al een soepele samenwerking wat zich heeft geresulteerd in een prachtig duurzaam plan.